



צ'ון תורני שכונ'י

בעזרה"ת אֵלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁל תְּהִי הַדָּוָה

גליון 670

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו



פנתח האה



חודש אלול, הוא החודש המסוגל ביותר לסליחה וכפרה, לכן נוהגים לחזור בתשובה, איש איש כפי מעשיו, בימים הללו. ומרבים בהם בתחנונים לפני ה' יתברך. ובפרט נהגו בזה הספרדים ובני עדות המזרח, שאומרים "סליחות" החל ממוצאי ראש חודש אלול. וידוע שבימים אלה אנו קרובים יותר לה' יתברך, והוא ממנהר לשמוע תפילות. כמו שדרשו "אני לדודי ודודי לי", ראשי תיבות אלול. ו"דודי", הוא הקדוש ברוך הוא. שאנו קרובים אליו והוא קרוב אלינו. וכן בפסוק "ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב", רמוז חודש "אלול". וכתב רבינו יונה בספר היראה בזה הלשון: "משנכנס אלול עד מוצאי יום הכיפורים יהיה ירא וחרד מאימת יום הדין." ובזכות התשובה בימים אלה, אנו עתידים להיגאל, כמו שנרמז בפסוקים שאמר דוד המלך, "לדוד ה' אורי וישעי", אורי, בראש השנה, וישעי, ביום הכיפורים. ומסיים דוד המלך, "לולא האמנתי לראות בטוב ה'", ופירשו רבותינו (בברכות ד.), שהיה דוד המלך מתיירא (מפחד) שמא יגרום החטא ולא תבוא הישועה, ולכן יש ניקוד (נקודות) מעל המילה "לולא" האמנתי לראות בטוב ה', שרצונו לרמוז בזה על חודש "אלול" (אותיות לולא), שבזכות תשובתנו בימים אלה ניושע ביום הדין. וכתב הגאון רבי דוד עמאר ז"ל, בספר תפלה לדוד (סי' ריב), שבחודש אלול ובעשרת ימי תשובה, נכון מאד לכין בברכת "השיבנו אבינו לתורתך" שבתפלת שמונה עשרה, ולהזכיר כמה משמותיהם של אלה שנטו מדרכי ה' ותורתו, ויצאו לתרבות רעה, וביחוד אם הם קרוביו. ובאמת שאם נתבונן, הלא נראה כל איש ואשה, כמה אנו מאריכים בתפלה על קרובינו שחלילה אינם בקו הבריאות, או מעוכבי זיווג וכדומה. והלא הדברים קל וחומר, כי הכאב על מי שאינו הולך בדרך ה' הוא גדול פי כמה וכמה, שמאבד עצמו מחיי העולם הבא, ואינו מזכה את עצמו בזכויות רבות לחיי עולם הנצח, אשר כל קורות האדם בזה העולם הם כאין וכאפס לעומת חיי העולם הבא.

שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

"תמים תהיה עם ה' אלוקיך".

תורה אוסרת לחקור העתידות, מעלי באוב, דורש אל המתים, מעלים בגולגולת או המודרנים מביניהם קוראים בקפה, בקלפים או סתם 'באבות' המתיימרים לומר את אשר יארע בעתיד. כיום ישנם אנשים רבים שפונים לכל מיני חוזי עתידות למיניהם. רובם המכריע שרלטנים ומאחזי עיניים. המעט שאמיתיים הם פועלים בכוחות הטומאה, שכוחם רב להזיק. (בדבר אחד הם אלופים בלהוציא כסף ולהתעשר על חשבון בעיות האנשים).

היה מעשה בזמן הגר"א שהיה אדם שהיה יודע לקרוא מתוך ספר גם אם הוא סגור. שאלו את הגר"א והוא אמר להם תסגרו את הספר בתוך שק ותקשרו. עשו כן ולא ידע מאומה. אמר להם הלה פעל מכוח כשפים ושדים וחז"ל אומרים שאין כוח לשד לפעול על כל הקשור והחתום. **כך גם תעשיית הבאבות שפרחה לאחרונה.** רובם רמאים וכל מאווייהם לצבור ממון מצרותיהם של הכלל. איך אדם שלא קרא ולא שנה פתאום הופך להיות "מקובל"? אחד היה בעל מוניית, ובעקבות מיתון בענף החליט שמצא איזה ספר קבלה או גורלות ונהיה פותח בספרים... **החזון איש רצה ללמוד קבלה ואין לומדים קבלה אלא מרב, והלך למקובל מסויים על מנת ללמוד ממנו קבלה, אך קודם לכן שוחחו בדברי תורה, והחזון איש שאלו על תוספות מסויים והרב ענה לו. החזון איש הודה לו וסיים את הביקור כביקור נימוסין גרידא. לאחר מכן שנשאל על כך ענה שמי שאינו יודע ללמוד תוספות כמו שצריך, איך יבין את רשב"י?**

זמני השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
7:40 6:42
נא לשמור על קדושת הגליון אין לקרוא בשעת התפילה

אָהַל הַהִלְדוּשׁ

בבית הכנסת שלנו הנהיגו לומר בכל יום מימי חודש אלול את המזמור "לדוד ה' אורי וישעי" לאחר תפלת שחרית. ויש טוענים שזהו מנהג האשכנזים, אבל הספרדים לא נהגו כן. כיצד באמת נכון לנהוג?

כתב בספר מטה אפרים (סימן תקפא), "נוהגים במדינות אלו, לומר בכל יום מראש חודש אלול עד יום הכפורים, אחר גמר התפלה, בוקר וערב, את המזמור לדוד ה' אורי וישעי, ומנהיגו לאומרו עד יום שמיני עצרת". וכן הובא עוד בדברי הפוסקים, בשם סידור רבינו האר"י, שיש לומר את המזמור "לדוד ה' אורי וישעי" בכל יום עד ליום שמחת תורה. וכתב שם, שהאומר מזמור זה מראש חודש אלול ואילך, מובטח לו שיוציא ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים, ובמשפטו יצא זכאי לחיים טובים ולשלום.

ואף על פי שמנהג זה נהגו בו בעיקר האשכנזים, מכל מקום גם הגאון מרן החיד"א בספר עבודת הקודש (בסוף סנסן ליאיר) כתב שיש לומר את המזמור "לדוד ה' אורי וישעי" עד מוצאי יום הכפורים, וכן יש לאומרו ביום הושענא רבה. וכתב שכן המנהג בעיר הקודש חברון.

והרה"ג רבי יעקב רקח בספר שערי תפלה כתב בשם הגאון מהר"ח הכהן בספר שערי רחמים, שכל האומר את המזמור הזה מראש חודש אלול עד שמחת תורה, אפילו אם נגזרה עליו חס ושלום גזרה רעה, יכולה אמירתו לבטלה, ומבטלים מעליו כל גזרות קשות ורעות, ומעביר מעליו כל המקטרגים והמשטינים.

לכן, מה שהנהיגו בכמה בתי כנסת לומר את המזמור "לדוד ה' אורי וישעי" בימים אלה, הוא מנהג יפה, ואף על פי שאין לנהוג כן בתורת חיוב, מכל מקום הוא מנהג נכון ויש לו יסוד בהררי קודש.

וכתב בשו"ת שבט הלוי חלק עשירי (סימן סז), שאומרים את המזמור עד ליום הושענא רבה, ובחוף לארץ אומרים אותו גם ביום שמיני עצרת.

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

"שופטים ושוטרים תתן לך... אשר ה' אלוך נותן לך לשבטיך"

האלשיך הקדוש כתב כי יש ויכוח בין הקב"ה לבני ישראל, שבני ישראל טוענים 'אם אין קמח אין תורה', שקודם צריך פרנסה בשפע וכך יוכלו לעסוק בתורה, ואילו הקב"ה טוען לעומתם 'אם אין תורה אין קמח', כשיעסקו בתורה יהיה פרנסה בשפע. הנה יש לנו ראיה לצד שלנו, כי יעקב אבינו ע"ה כאשר ברך את השבטים הקדים את זבולון שהיה עוסק במשא ומתן, ליששכר שהיה עוסק בתורה וזבולון היה מפרנסו. זה שאמר משה "שופטים ושוטרים", 'שופט' בגימטריא 'פרנסה' ו'שוטר' בגימטריא 'תפלה', ומשה רמזו לצדיקים כיצד להמשיך שפע לישראל, קודם להמשיך פרנסה ואחר כך יגיעו לתפלה ולעבודת ה', והראיה "אשר ה' אלקיך נותן לשבטיך" כי כך בברכת השבטים סדר יעקב אבינו שהקדים זבולון ליששכר. (עטרת ישועה)

"תמים תהיה עם ה' אלקיך"

מדייק הגה"ק בעל ה"חפץ חיים" זי"ע הכתוב מדגיש "עם ה' אלוך" ללמדנו שעם ה' אלוך עליך להיות תמים, אבל עם הבריות אין אתה צריך להתנהג בתמימות... מעשה שבאו והתלוננו בני ישיבה לפניו, על שאיבדו את הונם בענין רע, כאשר סוחרים שנתקשרו עמהם הוליקו אותם שולל. השיבם ה"חפץ חיים": שכיון שהורגלתם כבני ישיבה ללכת בתמימות עם הקב"ה, סברתם בטעות שכן ראוי גם עם בשר ודם. ברם לא היא, כי הכתוב אומר "תמים תהיה עם ה' אלקיך", עמו דייקא, ולא עם בני אדם...

"כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ה' אלקיך עמך המעלך מארץ מצרים".

כתב האור החיים שהפסוק רומז גם על המפריעים לאדם בעבודת ה'. "סוס" הוא היצר הרע הנקרא "סוס מוכן למלחמה", ו"רכב" היא ההרכבה החומרית באדם, ו"עם רב" הם כוחות הרע שנתווספו על ידי מעשי האדם הרעים, על אף הצטרפותם של כל אלו – "לא תירא מהם כי ה' אלקיך עמך", והבא ליטהר יסייע ה' בידו. ומסיים הפסוק באמרו "המעלך מארץ מצרים" שעל אף עומק הטומאה בה היינו שרויים במצרים הקדוש ברוך הוא הוציאנו משם ובירר שם את הקדושה מתוך עמקי הקליפה כן יושיעך מן היצר גם בכל מצב שתהיה בו "אם תצא אתה למלחמה". מה שמוטל עלינו – לצאת לקרב חיינו ולעשות שינויים קטנים ויציבים!

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

"על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימי ושמאל"

לפני למעלה מעשר שנים, סערה ארץ הקודש בשל פריצת גדרי הקדושה בירושלים, וברחבי הערים החרדיות יצאו שלומי אמוני ישראל אל לזעוק ולהריע כנגד הפירצה. גם חלק מבני ישיבתו של הגאון רבי אריה פינקל זצ"ל יצאו להפגין בצומת הכניסה למודיעין עילית. היה זה שלא על דעת רבני הישיבה, הרוחות סערו בהפגנה כך שבמהלך ההפגנה נעצר בחור. הידיעה התקבלה בתדהמה בישיבה הקדושה ועל כן החליטו ראשי הישיבה, הרבנים הגאוניים רבי נתן צבי פינקל זצ"ל ורבי אריה פינקל זצ"ל להוציא מכתב, שנתלה על לוח המודעות בישיבה, בו מביעים דעתם כי אין מקומם של תלמידי הישיבה בהפגנות כלל! כמובן שלמראה המכתב צייתו כל תלמידי הישיבה, ואף בחור לא יצא שוב להפגנה נוספת. אך המשטרה מצידה חשבה אחרת: הרי בוודאי לאור המעצר של הבחור, תהיה הפגנה גדולה והפרת סדר חריגה מצד תלמידי הישיבה. לכן המשטרה התפרסה בכוחות גדולים, סוסים ופרשים הובאו בהמוניהם לקדם את פני הרעה, כשהכל ממתינים בדריכות ומצפים לבאות. אולם לתדהמת המשטרה, הערב ירד ושום רמז להפגנה לא נראה. הפתעתם היתה כה רבה עד שחששו שמא מכינים להם איזה "מארב מתוחכם" לא צפוי. מפלס המתח עלה. והנה נזדמן לשם בחור מהישיבה שהלך לתומו, מיד הוכנס לניידת והחלו לתחקרו על התוכנית המסוכנת שזוממים להם... כמובן הלה ביטל חששותיהם באומרו את האמת הפשוטה: "ראשי הישיבה הורו לנו שמכאן ואילך אין הפגנות, אז אין הפגנות!" השוטרים לא האמינו. הם שאלו לגילם של ראשי הישיבה, והתפלאו כיצד חמש מאות צעירים ממושמצים כל-כך לשני יהודים קשישים. להוכחת אמינותו הזמין את השוטרים לראות במו עיניהם את הפתק התולה בלוח המודעות. הם נענו, והבחור בליווי משטרת הגיע לישיבה והציג בפני השוטרים את הפתק שבגללו נמנעו כל בני הישיבה לצאת ולהפגין ברחובה של עיר. קציני ואנשי המשטרה הביעו התפעלותם מהחינוך המופלא והציות המוחלט שנתגלה לעיניהם, עד שהחליטו מתוך הערכה להכיר אישית את ראש הישיבה ועד כדי כך הגיעו הדברים שלאחר מספר ימים פורסמה תמונה בה נראים קצינים ואנשי משטרה בכירים, מתכנסים בחדרו של רבי אריה פינקל זצ"ל ויושבים בהכנעה לפניו כשהם מטים אוזן כרויה לשיחתו המוסרית על התורה ומעלותיה...

המשך מעמ' אחרון :

שהרי הם לא דאגו למזונו ולווייתו של האורח שנקלע לעירם, ואילו עשו כן, לא היה איש מזיקו. מזאת הסיבה נזקקו יושבי העיר לכפרה, כי "אילו היו מעמידים שומרים וסובבים בעיר, היה נודע מי הכהו, וכאשר לא עשו כן - התחייבו בעונש" (אמונות ודעות לרס"ג). פירוש: חיי אדם לא היו חשובים מספיק בעיניהם כדי שהם יטרחו להגן עליהם... מה זה קשור לימי התשובה?

כותב הי"ש משמואל" (פרי ויקהל, תר"ע): "כל איש נשתלח לעולם הזה לעבוד עבודת ה' יתברך - כל אחד לפי שורש נשמתו", ועל פי זה "נותנים את הכישרונות וכוחות הנפש וכל האמצעים למלאות את חלקו" (מכתב מאליהו). אי מימוש הפוטנציאל שלנו הינו רצח, ואסור לנו להיות אדישים כלפי זה! שלא נצטרך לערוף פה איזו עגלה כדי להתעורר... לחזור בתשובה פירושו: להחיות את ה"אני" האבוד, לחזור אל ה' - ואל עצמנו! (הרב אברהם יצחק)

שמעתי פעם שאלה:

למה הספרדים שמים בחמין שלהם ביצה והאשכנזים לא שמים?



והתשובה ששמעתי היא: שהספרדים, למרות שבשבת אסור להיות עצובים ושרים שירים שמחים - בכל זאת צריך זכר לחורבן ולכן שמים בחמין ביצה (כי זה דבר עגול ומנהג אבלים לאכול דברים עגולים). אבל, האשכנזים לא שמים ביצה בחמין שלהם - כי החמין עצמו הוא זכר לחורבן!

יום אחד שאל אותי הבוס: "אתה אדם חכם, למה אתה לא עשיר?"
השבתי: "אתה אדם עשיר, למה אתה לא חכם...?"

קצת מאתנו

פרשתנו עוסקת, בין היתר, במצוות "עגלה ערופה". גופת אדם נמצאה ללא רוח חיים, והרוצח לא השאיר עקבות. הסנהדרין הוזעקו אל זירת הרצח כדי למדוד איזו עיר הכי קרובה אל החלל, וזקני אותה העיר הובילו עגלת בקר אל נחל שוטף, שם ערפו את ראשה לשם כפרה, ואחר שרחצו את ידיהם התוודו שידם לא הייתה בזה הרצח. לדעת ה"חינוך" (מצוה תק"ל), מטרת הרעש שעושים סביב החלל נועדה לזעזע את לבות העם למראה שחיטת הבהמה, כדי שאם משהו יודע דבר מה אודות הרוצח, שירוץ לספר כדי שירשע. וצריך להבין: א) סביר להניח, כי רוב הנוכחים במעמד לא ידעו דבר אודות הרוצח, אם כן לשם מה חשפו אותם חיים למחזה שחיטת הבהמה? ב) מה אשם בעל הקרקע, עליה ערפו את העגלה, שאותו מקום "לא יעבד ולא יזרע"? ג) לשם מה התוודו הזקנים, וכי חשדם ברצח? ד) מדוע אנשי העיר הקרובה הביאו קורבן, והרי לא הוברר שהרוצח אכן יצא מהם? ה) מה כל זה קשור לימי התשובה?

אל הרבי מאפטא זיע"א הגיע יהודי ובקשה בפיו: "רבי, גנבתי חבל. המצא נא לי דרך תשובה". הרבי התעניין האם החבל עודנו קיים, והלה השיב בחיוב. "הוא נמצא בחצרי", סיפר. "אם כן", הורה הרבי, "השב את החבל לבעליו, והתנצל בפניו על עוגמת הנפש שגרמת לו". האיש הנהן בשלילה. "יש בעיה, רבי", אמר, "החבל היה קשור לעגלה, וגם אותה גנבתי. גם היא נמצאת בחצרי. מה עלי לעשות?". הרבי נזף באיש, והורה לו להשיבה מיד, יחד עם החבל, אל בעליה. הפעם הורה הרבי, שבנוסף להתנצלות יקרא גם כמה פרקי תהלים. "ואם גנבתי גם את הסוס שהיה מחובר לעגלה?", הוסיף לשאול. "גם אותו תשיב לבעליו!", פסק הרבי, "ומאוד מאוד רב חטאך, שעליך לקרוא גם ספר תהלים שלם מלבד תחנוניך לנגזל שימחל לך". האיש השפיל מבטו ואמר: "כבוד הרב, אינני יכול להשיב את הגזלה לבעליה ולהתנצל, מאחר שרצחתי אותו כשהפריע לי לגנוב את עגלתו...".

כשסיפר זאת הרבי לחסידיו, זעק: "כמה שוטה האיש שבא לבקש סדר תשובה על גניבת חבל, בשעה שהוא רצח אדם. וכה טיפש האיש שלא מפנים, כי עיקר עוונו בחטאו הוא רצח אישיותו והפוטנציאל האדיר שגולם בו...".

לצערנו, אין כמעט יום שאיננו שומעים בו על יהודי שנרצח - בידי אחינו או בני דודנו. ומהי תגובתנו? במקרה הטוב, צקצוק לשון... הרגש קהה... אבל כל יהודי הוא עולם מלא (סנהדרין לז), ורציחתו היא החרבת עולם ומלואו. את המסר הזה ביקשה התורה לחדד בעריפת העגלה. עריפת העגלה נועדה לזעזע את הלבבות מפני רצח האדם. המטרה, שמי שיודע דבר על הרוצח, יספר, ומי שלא יודע - לפחות יחד מהמחזה ויזהר להבא בכל הנוגע לרצח אדם. לפיכך נגזר על האדמה, עליה נשחטה העגלה, שלא תיעבד - "שבעל הארץ יעשה כל תחבולה ויחקור עד שיוודע ההורג, כדי שלא תיערף העגלה ולא תיאסר ארצו עליו לעולם" (מורה נבוכים). במילים אחרות, שלא תסתיים פרשיית הרצח בצקצוק לשונו גרידא. לשם חידוד המסר, רוחצים זקני העיר את ידיהם לעיני הנוכחים ומתוודים. כלומר, וודאי שלא הם רצחו נפש, אלא שבאו הם ללמד, שאחריות הרצח מוטלת בעקיפין על כל הסובבים, **המשך בעמ' 3**

לעילוי נשמת
 רונן בן מרים ז"ל
 מנחם בן הניה ז"ל
 מרדכי בן רחל ז"ל
 הניה בת רחל ע"ה
 גרינה בת רחל ע"ה

לרפואה שלימה
 סעיד אשר בן לאה הי"ו
 אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
 מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
 בביכנ"ס אור אבנר
 רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 18:30

בית הכנסת
"עולי בבל"
 ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 5:30 נץ
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 18:30
שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה

יום א' ב' ה'
 רב בית הכנסת
 הרב יהונתן אמדדי שליט"א
יום ג'
 הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
 הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
 הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:00

"יש קונה עולמו בשעה אחת"

שימו לב

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
 לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
 רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 18:35
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
 יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
 יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א
 יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
 יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00